

DIUMENGE XXX DE DURANT L'ANY C 2013

EN COMPANYIA DE LLUC, EL PAGÀ CONVERTIT, PEL CAMÍ SEGUINT JESÚS...

Dos diumenges ens separen a partir d'avui del final de la llarga pujada de Jesús: Jerusalem. Dos diumenges que, a través de la paràbola del fariseu i del publicà, primer, després, tot d'una amb la

seva visita a la casa del publicà Zaqueu, a Jericó, manifesten que Jesús ha vingut a cridar els pecadors.

BONA NOVA PER AVUI

- Unes lectures que ens criden a posar sobre nosaltres mateixos i sobre els nostres germans una mirada diferent: la mirada de Déu:
 - Una mirada diferent, a imatge d'aquell la posa sobre tots els seus fills sense fer diferències entre els homes, el Senyor que no es deixa influir per ningú en perjudici dels pobres i que no es fa el sord als clams dels pobres (lectura primera).
 - Una mirada diferent, segons l' exemple d'aquell que, humil i vertader, porta sobre ell el publicà de la paràbola, posant-se sota la mirada de Déu i colpejant-se el pit, confessant els seus pecats: *Déu meu, siau-me propici, que som un pecador* ..
 - Una mirada diferent, a imatge d'aquell, capaç de fer sorgir de bell nou, del Déu de Jesucrist sobre el publicà colpejant-se el pit reconeixent-se pecador i que baixa a casa fet just (evangeli), perquè Déu no mira les aparences com ho fan els homes: *escruta els ronyons i els cors*.
- . Una mirada diferent, a exemple de Pau, presoner, a l'hora de la seva partida, abandonat de tots a l'hora del seu procés, en l'acció de gràcies, sobre el seu passat, el seu present i el seu futur: *el Senyor m'assistia i em donà forces perquè acabés de proclamar el missatge de l'evangeli ... El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar i em guardarà per al seu Regne celestial. A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.*

LA TAULA DE LA PARAULA

PRIMERA LECTURA

Aprofundir aquest text

Ens trobem vers l'any 180 a. C., en un període de grans capgiraments. Un escriba de Jerusalem es posa a escriure als seus germans jueus que, seduïts per la cultura grega, estan partits entre la temptació d'abandonar els sacrificis del Temple i el de transformar el culte en un comerç amb Déu.

Al començament del capítol 35, ve a recordar que el culte autèntic consisteix en cercar la voluntat de Déu, la justícia i l'almoïna.

- Aquí en una primera part on el Senyor és el subjecte de les tres primeres frases, l'autor inspirat celebra la seva justícia ell escolta tothom, sense fer diferències entre els homes, i manifesta igualment la mateixa predilecció envers aquells que no tenen altra cosa que oferir-li que els seus crits i les seves llàgrimes: el pobre, l'orfe, la viuda. Aquells a qui ningú escolta, ell sí, els escolta.
- Després en una segona part, descriu la vertadera pregària, siguin quins siguin els ritus, perquè no voldrà influenciar Déu amb les seves ofrenes (v. 11). I com a model de vertader orant, presenta el "pobre", perquè ell només pot comptar en Déu; la seva pregària travessa els núvols arriba al cel.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Aquest text és un escrit de Saviesa, fet de frases curtes. Que cal prendre's temps per acollir i paladejar. També convida el LECTOR

- A una proclamació calmada, sense precipitació, procurar silencis
- I a diferenciar bé les DUES PARTS:

+ una PRIMERA PART que té com a subjecte "el Senyor" l'actitud del qual és successivament descrita

Per les tres expressions negatives:

El Senyor fa justícia,

- *no té miraments amb el prestigi dels homes,*
- *no es deixa influir per ningú en perjudici dels pobres; escolta la pregària dels oprimits,*
- *no es fa sord al clam dels orfes*
- *ni al plany insistent de les viudes.*
- Després una expressió positiva

Una SEGONA PART que té per subjecte els qui honoren el Senyor:
*el Senyor rep benèvolament els qui l'honoren,
el clam d'aquests homes arriba al cel,*

- *crit d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols,
El Senyor no s'entretindrà, no tardarà a sortir a favor d'ells.*

EL SALM 33

El salm 33 s'encadena admirablement amb la primera lectura ja que el salmista convida tots els pobres a unir-se a ell per cantar al Senyor que els escolta quan criden auxili. Així que criden el Senyor els escolta i els treu de tots els perills i és a prop dels qui sofreixen.

SEGONA LECTURA

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Seguidament a continuació del passatge que llegíem diumenge passat, aquests pocs versets pertanyen al que es presenta aquí com el "testament" de Pau.

- L'apòstol és ja al capvespre de la seva vida. Fent davant de Déu que el jutjarà, el balanç de la seva existència, reuneix en una sola mirada il·luminada per la fe i la seva esperança el passat (v. 6), el present (v. 7) i el futur (v. 8).
- El PRESENT: la seva condició de presoner, la proximitat d'una mort de la que en parla..

+ Com d'un sacrifici (*la meva vida ja és oferta com una libació vessada sobre l'altar;* (vegi's també Fil 2, 7 i sobre tot Rom 12, 1, on presenta tota la vida de batiats com la celebració d'un sacrifici espiritual).

+ i com una partida: Pau empra aquí un terme mariner que significa "acció de fer-se a la vela, desplegar-les (el vaixell és a punt de fer-se mar endins ; Cf. 1 Cor 7, 29).

El PASSAT: la missió per a la que ha estat cridat i de la que és a punt de donar-ne compte : anunciar l'Evangeli i fer-lo sentir a totes les nacions paganes. *Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantenc feel.*

+ El FUTUR: la corona, la recompensa del vencedor que espera rebre. *Pau a esdevingut un cap de fila – comenta M. Trimaille- : en la tribuna on es rep el premi, ell és com el capità d'un equip de futbol que rep la copa que els altres jugadors de l'equip alçaran també després d'ell: I ara ja tenc reservada la corona que m'he guanyat. El Senyor, Jutge justíssim, me la donarà quan serà el dia, i no tan sols a mi, sinó a tots els qui enyoren la seva manifestació. A l'estadi... els jutges poder ser corromputs, però el jutge de Pau és absolutament "imparcial" (Les Épitres de Paul. Volum III, p. 337).*

Davant de la mort, que sap propera, Pau està sol, com Jesús a l'hora de la seva passió: "tots m'han abandonat". Però ell sap que, com que ell l'ha assistit i omplert de força tot al llarg del seu ministri apostòlic. Déu el salvarà i el *guardarà per al seu Regne celestial.*

Aquests darrers mots de l'Apòstol s'acaben amb una DOXOLOGIA: *A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.*

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

EI LECTOR s'esforçarà ben prou a posar de relleu

- **La FRASE INICIAL, on Pau parla de la seva propera partida:** *Estimat, pel que fa a mi, la meva vida ja és oferta com una libació vessada sobre l'altar.*
- **La PART CENTRAL d'aquest passatge,**
 - + **on l'Apòstol evoca, en termes esportius, el seu combat d'atleta de l'Evangelí:**

. Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantenc feel.

I ara ja tenc reservada la corona que m'he guanyat.

+ i on celebra la iniciativa permanent, passat, present i el futur, del Senyor:

Però el Senyor m'assistia i em donà forces perquè acabàs de proclamar el missatge de l'evangelí, i poguessin escoltar-lo tots els pagans. I Déu m'ha salvat de la gola del lleó. El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar i em guardarà per al seu Regne celestial.

La DOXOLOGIA: *A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.*

COMENTARI A L'EVANGELI

Mentre que el fariseu, davant de Déu, es mira i es compara....

En el seu camí vers Jerusalem Jesús acaba de contar als seus deixebles la paràbola de la viuda i el jutge injust, adreça ara una altra paràbola *a uns que es refiaven que eren justos, i tenien per no res a tots els altres*: la paràbola del fariseu i el publicà.

Aquesta petita obra mestra posa en escena dos personatges que, en pujar al Temple al mateix temps a l'hora de la pregària, no deixen d'estar a les antípodes de la societat jueva del seu temps: un fariseu i un publicà.

El primer, el fariseu, és el model de bon practicant, model de pietat i d'observança de la Llei. Pertany a aquest grup de gent profundament religiosa, el nom del qual significa *els separats, els sants*.

Dret, en l'actitud habitual d'aquell temps, "*dóna gràcies*" a Déu. Però la seva pregària, conjugada només en primera persona del singular, no parlarà més que d'ell mateix. Alçant la llista edificant dels seus mèrits, no fa res més que evocar els pecats que no comet, les prescripcions que compleix, sobrepasant amplement el que exigeix la Llei: *Dejun dos dies cada setmana i us don la desena part dels meus ingressos*. En aquest soliloqui en que converteix la pregària, no sembla tenir res a demanar a un Déu... que és reduït a ser un mirall on contemplar-se.

Més encara, conscient de la seva superioritat, es desmarca amb menyspreu dels altres que són *lladres, injustos, adúlter*: *us don gràcies perquè no som com els altres homes*.

En suma, comenta M. Gougues, jo et don gràcies, no pel que tu has fet per mi, sinó el que jo he fet per tu; jo et don gràcies, no pels teus beneficis, sinó per la meua virtut. (Les paraboles de Luc. Médiaspaul, 240).

... el publicà, sota la mirada de Déu, es reconeix pecador:

Pel que fa al “publicà”, és el model mateix de pecador públic. Degut a la seva professió de col·lector d'impostos pel poder romà, es troba en la categoria dels irrecuperables, d'aquells de qui no es pot esperar res més.

Si la descripció del seu comportament davant de Déu és més desenvolupada que la del fariseu (*s'havia quedat un tros lluny, ni gosava aixecar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit*), la seva pregària, a diferència de la del fariseu, és d'una brevetat remarcable; es fa una súplica: “*Déu meu, sigueu-me propici, que som un pecador*”.

El fariseu no esperava res , continua dient M. Gourgues; el publicà ho espera rebre tot i encara se'n sent indigne. El fariseu es dirigeix a Déu per fer ostentació de virtut; el publicà es reconeix pecador i no pot fer res més que implorar el favor de Déu vers el qual ni gosa alçar els ulls.

Dues actitud oposades que s'han de posar al costat de les dels dos fills en la paràbola de Lluç 15, però posades en ordre invers: Pare, he pecat contra el cel i contra tu; no merec que em diguin fill teu, confessa primer el més jove, expressant així la mateixa consciència del pecat i els mateixos sentiments d'indignitat que el publicà de la paràbola de Lluç 18. Fa tants d'anys que estic al teu servei, sense haver transgredit ni un sol dels teus manaments, fa valer tot d'una el major (o. c. 242-243)

La conclusió de la paràbola, inesperada, treu la lliçó des del punt de vista de Déu. I aquest judici de Déu va a l'encontre del que cadascun dels dos personatges, en la seva pregària, ha presentat sobre si mateix.

+ Déu declara *perdonat* el publicà, de qui n'ha escoltat la pregària i a qui ha concedit el seu perdó.

+ Mentre que l'altre – que no tenia res a demanar- se'n torna a ca seva ignorant que la seva pretesa justícia no havia estat reconeguda per Déu.

És aquesta nova situació, comenta H. Cousin- que destapa Jesús públicament convida els seus oients a comprendre el comportament diví, abans mateix de convidar-los a imitar el cobrador d'impostos. El caràcter paradoxal del missatge té de què fer sobresaltar: el publicà és perdonat sense abans haver reparat els seus torts i haver-se reconciliat amb el seu pròxim. Aquesta és la misericòrdia de Déu pel pecador...; indirectament, l'actitud de Jesús envers els pecadors i els exclosos és una altra vegada justificada.

I Jesús conclou amb una sentència ja citada a 14, 1, sobre el canvi de situacions, característica de la fi dels temps: *Perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit.*

Déu humiliarà el qui s'enalteix, i enaltirà el qui s'humilia, perquè els *seus pensaments no són els pensaments dels homes, els seus camins no són els seus (Is. 55, 8)*